

Roos	De drie groepen die op p. 400 beschreven worden, aan welk soort activiteiten (buiten stemmen) moeten zij dan mee doen om bij 1 van die groepen te horen?	
Myrte	Op bladzijde 411 komt de afkorting MP voorbij, waar staat deze afkorting voor?	Afko: MP
Raoul	In tabel 1 staat weergegeven dat laagopgeleide mensen net zoveel participeren in buurtorganisaties als hoogopgeleide mensen. Dit komt niet overeen met het algemene beeld en figuur 2 waarin staat weergegeven dat laagopgeleide mensen minder participeren.	buurten
Jolanda	Bovens en Wille onderzoeken de vraag of educatie werkelijk de belangrijkste variabele is en noemen andere opties (p. 403). Vervolgens vertellen ze dat ze hebben gecontroleerd voor vele mogelijk verstorende variabelen van al deze achtergrond variabelen en dat onderwijs de key variable blijkt te zijn. Maar het wordt niet duidelijk met welke variabelen ze de mogelijk andere effecten die ze noemen hebben onderzocht. Hoe hebben ze bijvoorbeeld kunnen checken dat het geen lifecycle effect is?	Controle variabelen
Joris	opmerking: op pagina 403 schrijven de auteurs dat er voor andere variabelen wordt gecontroleerd, omdat er sprake kan zijn van een spurious relatie tussen opleiding en politieke participatie. Maar de auteurs vertellen niet welke variabelen worden gebruikt. Beetje slordig.	Controle variabelen
Myrte	Op bladzijde 399 wordt er gesteld dat hoogopgeleiden meer en makkelijker toegang hebben tot internet en technische vaardigheden hebben. Was dat in 2010, toen het onderzoek werd gepubliceerd, echt zo? Dat lijkt me sterk. Zeker tegenwoordig, maar vier jaar later, heeft iedereen, zowel laagopgeleiden als hoogopgeleiden, een telefoon met internet of weet iedereen wel hoe een computer werkt. In het artikel van Bovens en Wille komt niet naar voren of er nagedacht is over (of gecontroleerd is voor) of laagopgeleiden in het algemeen minder interesse hebben voor politiek en politieke participatie en ze daarom minder aan politieke acties naast stemmen doen of lid zijn van politieke organisaties?	Digital divide
Sanne	Op pagina 399 geven Bovens en Wille een aantal cijfers over internetgebruik uit 2006. Hun onderzoek is uit 2010. Ik denk dat in een tijd waarbij de technologische ontwikkelingen zo snel gaan, dat deze cijfers allang niet meer kloppen ten tijde van publicatie en dat ze beter nieuwere cijfers hadden kunnen gebruiken, als die er zijn.	Digital divide Oude data
Diego	Over het algemeen is de tekst vrij duidelijk en zijn er niet veel specifieke dingen die ik niet geheel snap.	expert
Suzanne	In figuur 2 op bladzijde 400 is te zien dat het percentage 'lower' en 'medium' opgeleide van 'non-participants' naar 'incidental	Figuur 2

	participants' flink daalt, maar bij hoger opgeleide nagenoeg hetzelfde blijft. Wat betekent dit precies en hoe kan dit verklaard worden?	
Levi	figuur 3: de x-as geeft het aantal political acts aan. Ik snap dit "aantal" niet. Hoger opgeleiden doen gemiddeld 5x meer maar hoe wordt gemeten hoeveel iemand mee doet en wat betekent "mee doen" eigenlijk en tellen alle vormen van participeren van de participatie piramide even zwaar?	Figuur 3
Maurice	Is in tabel 3 bij de <i>Participation Index</i> dezelfde schaal gebruikt als in figuur 5, namelijk het gemiddelde aantal activiteiten waaraan wordt deelgenomen?	Figuur 5
Bart	In het artikel wordt er gepoogd een verband aan te tonen tussen de hoogte van het onderwijs en politieke participatie van burgers. De mate waarin burgers participeren in de politiek wordt verklaard door iemand zijn opleiding. Waar ik in het artikel niets over kan vinden, en iets wat op het moment zeker binnen Nederlandse universiteiten speelt is de 'linkse indoctrinatie op universiteiten'. http://www.nrc.nl/next/van/2013/november/14/linkse-indoctrinatie-op-mijn-universiteit-1313520). Kan het zo zijn dat wanneer docenten politiek actief zijn en dit ook uitdragen in het college dit van invloed kan zijn op de verdere politieke participatie van de studenten? En zo ja, is dit een interessante variabele om mee te nemen in een vervolg onderzoek?	indoctrinatie
Diego	Er ontbreekt in mijn ogen, voor zover je over ontbreken kan spreken een kleine vergelijking of in ieder geval referentie hoe de situatie in andere Europese landen is. Ook is in mijn ogen het artikel niet baanbrekend of komt het met geheel nieuwe informatie.	internationaal
Jolanda	Bovens en Wille beschrijven dat gezegd kan worden dat de stem van lager opgeleiden nu meer zichtbaar is geworden in de Nederlandse politiek door partijen als PVV, SP en LPF. Wanneer issues van deze partijen meer op de politieke agenda komen te staan, achten ze het mogelijk dat lager opgeleiden een politiek zichtbare groep worden met duidelijk gedeelde belangen die gelijke rechten zullen eisen. Op deze manier zal de education gap niet meer zo belangrijk zijn. (p.418) Maar is dit wel een reële optie? Verba, Nie en Kim schreven over individuele en group forces. De lager opgeleiden hebben de group force nodig, terwijl hoger opgeleiden in theorie van beiden gebruik kunnen maken maar vaak in ieder geval een individual force hebben. Hoe denken Bovens en Wille over de mobilisatie van lager opgeleiden? Is het genoeg dat er een partij is die hun standpunten verwoordt? Of is er een group force nodig? En hoe blijft deze in stand?	mobilisatie
Ofra	In de inleiding wordt aangegeven dat het effect van opleiding op politieke participatie en het bestaan van een "educational gap" al is	Nieuw?

	vastgesteld in wetenschappelijk onderzoek naar politieke participatie. In hoeverre zijn de auteurs met dit artikel vernieuwend? Wisten we niet allang dat er een verschil was in politieke participatie tussen de verschillende opleidingsniveaus?	
Eline	Ik vind het erg onduidelijk hoe groot de steekproef van het onderzoek van DES/NKO is, hoe groot de N is. Dit wordt pas op bladzijde 415 in voetnoot 8 genoemd: $N = 1637$. Ik had dan ook totaal geen idee om hoeveel respondenten het ging in vrijwel elk figuur en elke tabel die de auteurs hebben gepresenteerd (op basis van de DES/NKO data). <i>Waarom presenteren de auteurs de steekproefgrootte niet in het begin van het onderzoek, terwijl ze het voortdurend over percentages hebben? Waarom is het volkomen onduidelijk om welke aantallen het gaat?</i>	NKO
Maurice	De auteurs onderscheiden drie niveaus van opleiding. Bij de groep laagopgeleiden zitten ook de mensen die helemaal geen opleiding hebben afgerond. Waarom zijn deze personen bij de laagopgeleiden geplaatst als er in de praktijk een groot verschil zou kunnen bestaan tussen MBO geschoolde personen en personen zonder opleiding?	opleiding
Robbert	Waarom zijn er in figuur 3 ineens vijf categorieën van onderwijs gebruikt in plaats van de drie die bij de rest wordt gebruikt? En waar staan de vijf categorieën precies voor?	opleiding
Levi	Ik ben benieuwd hoe het zit met de "erfelijkheid" van politieke participatie. Op blz 403 wordt het uitgelegd maar het is nog niet duidelijk voor me. Hoger opgeleiden nemen in hogere mate deel. Daarnaast is deze groep ook rijker dan laagopgeleiden en dus beter in staat een goede opleiding te betalen voor hun kinderen bijvoorbeeld. Dit wordt beschreven op blz 403 "...spurious rather than intrinsic to educational level."	overdracht
Ofra	Het cohort effect, waar Inglehart zich sterk op richt, laten Bovens en Wille achterwege. Bovens en Wille geven aan dat hoger opgeleiden meer politiek betrokken zijn dan lager opgeleiden. Ze geven in hun artikel geen verklaring voor de afname in politieke participatie (bijvoorbeeld in stemgedrag of politiek lidmaatschap), terwijl het aantal hoger opgeleiden wel is toegenomen. Mijn vraag is "hoe verklaren de auteurs deze paradox?"	paradox
Joris	het is interessant om te zien in tabel drie dat bij de variabele 'euthanasie' er geen verschil is in standpunt tussen laag en hoogopgeleiden, maar dat dit wel het geval is bij het standpunt over immigranten, terwijl dit beide postmoderne waarden omvatten. Hoe zou dit verschil verklaard kunnen worden?	PM
Marina	Kunnen de lager opgeleiden onderverdeeld worden in materialisten en de hoger opgeleiden in postmaterialisten?	PM

Ozlem	Figuur 4 en 5; Weer vergelijkend met de theorie van Inglehart, als hoog opgeleiden postmaterialistische waarden hebben, zouden ze inkomen geen belangrijker politieke agendapunt moeten vinden dan laag- en midden opgeleiden.	PM
Ozlem	Tabel 1; Vergelijkend met de theorie van Inglehart, als de laag opgeleiden "materialisten" vertegenwoordigen en hoog opgeleiden de "postmaterialisten", waar staan de midden opgeleiden dan in deze theorie? En waarom zijn de verschillen tussen laag- en midden opgeleiden minimaal?	PM
Baukje	Aan het einde van het artikel spreken Boven en Wille een toekomstscenario uit over de zichtbaarheid van de lager opgeleiden in het Nederlandse politieke debat. De lager opgeleiden zijn door de opkomst van eurosceptische en nationalistische partijen met een populistische stijl zichtbaarder geworden in dit debat. Echter, uit onderzoek blijkt dat lager opgeleiden veel minder politiek bedrijven in vergelijking met hoger opgeleiden als we kijken naar verschillende vormen van participatie in de politiek. Is de verwachting dan wel reëel dat deze groep zichtbaarder zal worden?	populisme
Fatima	De opkomst van populistische partijen zouden ervoor zorgen dat de laagopgeleiden beter worden vertegenwoordigd in de politiek. Waarom hebben de laagopgeleiden dan alsnog weinig vertrouwen in de politieke leiders? En betekent het nu er populistische partijen opkomen en de laagopgeleiden beter worden vertegenwoordigd, dat de laagopgeleiden zich dan ook meer met politiek bezig zullen houden aangezien zij zich dan met die partijen kunnen identificeren?	populisme
Jeroen	Op pagina 417 staat het volgende: "The less educated have turned to nationalistic and authoritarian parties, because they value social order, national identity and traditional moral values. The well-educated, on the other hand, vote for cosmopolitan and liberal parties because they value individual freedom and cultural tolerance." Is het niet zo dat de PVV en SP de lager opgeleiden niet zozeer een 'gezicht' geven zoals wordt gesteld, maar dat deze partijen de belangen van laagopgeleiden beter (zeggen te) behartigen, namelijk: eigen volk eerst in tijden dat globalisering voor onzekerheden zorgt. Andersom liggen er voor hoogopgeleiden kansen door globalisering. Is stemgedrag niet eerder sociaal-economisch te verklaren? Wat zeggen ze daarover?	populisme
Jonas	Op pagina 417 staat het volgende: "The less educated have turned to nationalistic and authoritarian parties, because they value social order, national identity and traditional moral values. The well-educated, on the other hand, vote for cosmopolitan and liberal parties because they value individual freedom and cultural	populisme

	tolerance." Is het niet zo dat de PVV en SP de lageropgeleiden niet zozeer een 'gezicht' geven zoals wordt gesteld, maar dat deze partijen de belangen van laagopgeleiden beter (zeggen te) behartigen, namelijk: eigen volk eerst in tijden dat globalisering voor onzekerheden zorgt. Andersom liggen er voor hoogopgeleiden kansen door globalisering. Is stemgedrag niet eerder sociaal-economisch te verklaren? Wat zeggen ze daarover?	
Levi	Vroeger was de links-rechts verdeling gebaseerd op inkomens-herverdeling. Het politieke spectrum verandert omdat er dimensies worden toegevoegd: populistische partijen (blz 413), cosmopolitan vs nationalistisch (blz 415). Ik ken de stemwijzer-uitslagen, maar wat zijn nou de belangrijkste punten die bepalen hoe het politieke spectrum er nu uit ziet?	populisme
Marina	Bovens en Wille hebben het op een gegeven moment over de veranderingen in stemgedrag van de lager opgeleiden. Zij stellen in hun onderzoek "Less-educated citizens with little cultural capital, who have traditionally voted for social democratic parties, have turned to nationalistic and authoritarian parties, because they value social order and traditional moral values." Ik vraag mij af of dit gesteld kan worden en komt dit stemgedrag op de partijen zoals de PVV en de LPF niet gewoon omdat de sprekers van deze partijen simpelweg gevoelige onderwerpen aanknopen en drastische uitspraken doen die bij de lager opgeleiden emoties oproepen en hierdoor affectie uitlokken?	populisme
Raoul	Het is opvallend te noemen dat meer laagopgeleide mensen vinden dat de minister president rechtstreeks gekozen zou moet worden dan hoogopgeleide mensen. Uiteraard kan dit worden onderbouwd doordat laagopgeleide mensen zich minder vertegenwoordigd voelen en hierdoor meer inspraak willen hebben binnen de politiek. Echter zou je ook kunnen veronderstellen dat, doordat laagopgeleide mensen zich minder vertegenwoordigd voelen en minder participeren, dat het ze niet zou interesseren en het percentage daarom lager zou liggen dan hoogopgeleide mensen.	populisme
Sanne	Bovens en Wille maken gebruik van data uit 2006 om de 'education gap' te laten zien. Mijn vraag is: als in 2006 90% van de lager opgeleiden heeft gestemd en Bovens en Wille beschrijven verder hoe populistische partijen onder hun aanhang vaak lager opgeleiden vinden, hoezo zijn de lager opgeleiden dan 'politically invisible?'. Hadden de auteurs dan niet beter data van vóór de opkomst van Pim Fortuin kunnen gebruiken om dit punt te maken? Want nu worden de lager opgeleiden toch ook vertegenwoordigd?	populisme
Suzanne	De wat lager opgeleide mensen vinden nu wel plek bij politieke partijen, namelijk nieuwe partijen zoals de LPF en de PVV. Hierover (over deze nieuwe partijen) wordt gezegd dat dit zelfs als	populisme

	een permanente shift in het politieke landschap is. Toch ervaren deze partijen enorm veel resistentie van de al wat langer gevestigde partijen. Hoe kunnen zij dan een permanente plaats vinden als zij niet geaccepteerd worden en bijvoorbeeld niet worden meegenomen in formaties?	
Jeroen	Ik vind het onterecht dat in figuur 1 praten over politiek het fundament vormt en daarboven stemmen staat. Het opkomstpercentage is namelijk tijdens elke nationale verkiezing best groot, maar de meerderheid van die mensen interesseert politiek niet zo heel veel. Zij stemmen uit traditie of gewoonte of omdat zij denken dat ze er zelf goed bij zullen varen. Ik zou stemmen onderaan zetten en praten/discussiëren over politiek daarboven.	pyramide
Jonas	Ik vind het onterecht dat in figuur 1 praten over politiek het fundament vormt en daarboven stemmen staat. Het opkomstpercentage is namelijk tijdens elke nationale verkiezing best groot, maar de meerderheid van die mensen interesseert politiek niet zo heel veel. Zij stemmen uit traditie of gewoonte of omdat zij denken dat ze er zelf goed bij zullen varen. Ik zou stemmen onderaan zetten en praten/discussiëren over politiek daarboven.	pyramide
Roos	Onder welk onderdeel van de piramide valt internet participatie volgens hen?	pyramide
Ania	Wat is een OLS regression? P. 403 En hoe lees je Tabel 3 precies af?	regressie
Eline	Op bladzijde 403 stellen de auteurs dat educatie de belangrijkste variabele is voor het verklaren van participatie. Er worden echter geen cijfers gegeven. <i>Uit welke resultaten zou dit moeten blijken? En welke andere variabelen zijn er meegenomen in de OLS regressie, zijn dit geslacht, leeftijd, inkomen 'and so on' (bladzijde 394)?</i>	regressie
Fatima	In het stuk wordt er gezegd dat als je hoger opgeleid bent heb je andere resources tot je beschikking dan wanneer je lager opgeleid bent. Heeft de verschil in politieke participatie van laag en hoogopgeleiden dan voornamelijk te maken met het verschil in resources waar men beschikking over heeft of gedachtegoed?	resources
Robbert	Ik zie nog steeds niet in waarom educatie hier een verklarende factor is. Kan het groeiende wantrouwen van lager opgeleide niet gewoon voortkomen uit lagere sociaal economische status? Deze mensen verdienen minder, wonen op slechtere locaties, minder zekerheden in het leven, etc. en zij geven de politici daar de schuld van. Wanneer de situaties van deze mensen niet verbeteren gaan zij vanzelf de politiek wantrouwen. Dit in tegenstelling tot mensen	resources

	met een hogere sociaal economische status: zij hebben minder te klagen en zijn dus ook minder ontevreden naar de politiek toe en hebben dus ook minder wantrouwen. Met andere woorden: het artikel maakt een verband duidelijk, maar slaagt er niet in om aan te geven dat dit verband een verklarende mogelijkheid heeft.	
Baukje	Vorige week hebben we veel gesproken over significantie en correlatie. In tabel 3 op pagina 408 staat voor een heel aantal correlaties aangegeven op welk level deze significant zijn. Echter voor de onderwerpen nuclear plants (participation index) en euthanasia staat dit niet aangegeven, waarom niet?	significantie
Bart	In het begin van het artikel (P. 394) wordt er gezegd dat er een sterk verband bestaat tussen het opleidingsniveau van burgers en de politieke participatie. In feite wordt er gezegd dat burgers die hoger zijn opgeleid ook vaker zullen stemmen. Wanneer we naar tabel 1 op pagina 379 kijken is te zien dat 90% van de lager opgeleiden en 97% van de hoger opgeleiden in 2006 hebben gestemd. Dit percentage ligt vrij dicht bij elkaar en ondersteunt niet de uitspraken op pagina 394.	Tabel 1
Said	Op pagina 399 wordt een verschil van 18 ($21 - 6 = 18$?, tabel 1, p. 397) procentpunten beschreven bij participatie <i>'in a meeting or debate organized by the government'</i> . Ongeveer $\frac{1}{4}$ van de hoger opgeleiden zou hieraan hebben deelgenomen tegenover ongeveer $\frac{1}{20}$ bij de lager opgeleiden. Tabel 1 laat echter zien dat deze $\frac{1}{4}$ eerder $\frac{1}{5}$ is (want 21%). Ook 1 op de 20 is in dit geval in hun voordeel afgerond (van 6% naar 5%). Hierdoor worden de zaken naar mijn mening een beetje verdraaid om een punt te maken. Als gevolg hiervan lijkt het verschil groter dan het daadwerkelijk is volgens de gegevens weergegeven in tabel 1. Op pagina 403 wordt gesproken over een gedane regressie, waarvan we als lezer echter op de eindconclusie na niets te zien krijgen. Tot slot wordt via figuur 7 uitgelegd dat vooral lager opgeleide mensen disproportioneel zouden stemmen op bepaalde populistische partijen. Hierbij wordt ook de SP meegerekend. Voor het eerst in het hele artikel wordt de groep hoger opgeleiden nu opgedeeld in HBO en WO. Pas als het zo wordt weergegeven lijkt er inderdaad een beetje sprake te zijn van een disproportionele relatie. Voor mijn gevoel bewijst tabel 6 echter het ongelijk hiervan. Waar 16% van 'low' op de SP stemt tegenover 14% van 'high'.	Tabel 1
Said	Bij tabel 1 wordt aangegeven dat alle verschillen significant zijn. Bedoelen Bovens & Wille hiermee enkel de verschillen tussen low en high educated? Want sommige verschillen tussen bijvoorbeeld low en medium of medium en high zijn dusdanig klein dat ik er niet helemaal uitkwam of dat significant zou zijn.	Tabel 1 significantie

Ania	Is de “educational gap” tegenwoordig minder geworden? Waardoor de “educational gap” dus minder politieke consequenties met zich mee brengt?	trend
Suzanne	Hoe is de ontwikkeling van deze zogenaamde 'educational gap' door de jaren heen?	trend